

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lipca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSA Andrzej Niedużak

w sprawie ze skargi I. M. i C. M. o wznowienie postępowania w sprawie z wniosku
Z. H.

przy uczestnictwie Gminy Miejskiej P. i in. ,

o ustanowienie służebności gruntowej, zakończonego prawomocnym
postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 14 października 2010 r., po rozpoznaniu
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 lipca 2012 r.,
zażalenia skarżących na postanowienie Sądu Okręgowego
z dnia 5 marca 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 5 marca 2012 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę I. M. i C. M. o wznowienie postępowania w sprawie z wniosku Z.H. z udziałem Gminy Miejskiej P., /.../, zakończony prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 14 października 2010 r., i Sądu Rejonowego z dnia 30 marca 2010 r. Przyczyną odrzucenia skargi było jej złożenie po upływie ustawowego terminu przewidzianego w art. 407 w związku z art. 524 § 2 k.p.c. oraz brak legitymacji skarżących do domagania się wznowienia postępowania. Trzymiesięczny termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania rozpoczyna się od dnia, w którym skarżący dowiedział się o orzeczeniu objętym skargą i termin ten został przekroczony. Brak legitymacji wynika z tego, że w dacie złożenia skargi skarżący nie byli już właścicielami nieruchomości obciążonej służebnością gruntową drogi koniecznej i nie wykazali przymiotu zainteresowanych w sprawie.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 5 marca 2012 r. skarżący zarzucili naruszenie art. 524 § 1 k.p.c. przez przyjęcie, że legitymowany do wniesienia skargi o wznowienie postępowania jest tylko następca prawny skarżących, jako właściciel nieruchomości w chwili składania skargi o wznowienie; art. 407 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że o podstawie wznowienia skarżący dowiedzieli się dnia 24 sierpnia 2011 r., tzn. w dniu zawierania aktu notarialnego darowizny nieruchomości, a tymczasem wiedzę tę uzyskali później. Skarżący wniesli o zmianę zaskarżonego orzeczenia i wznowienie postępowania w sprawie, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlega oddaleniu.

Z ustaleń wynika, że postanowienie o ustanowieniu służebności drogi koniecznej przez działkę, co do której zapadło dnia 2 lutego 2010 r. postanowienie Sądu Rejonowego w P. o jej zasiedzeniu przez skarżących z dniem 27 maja 2005 r., zostało wydane przez Sąd Rejonowy w P. dnia 30 marca 2010 r. Postanowienie Sądu Okręgowego, oddalające apelację w tej sprawie zostało wydane 14 października 2010 r. Dnia 24 sierpnia 2011 r. skarżący zawarli notarialną umowę darowizny przedmiotowej działki wnukowi T. M. Notariusz sporządzający umowę darowizny, odczytując akt notarialny, co, jak wynika z ustaleń potwierdził T. M., wskazał na wzmiankę w dziale III księgi wieczystej, obejmującej darowaną nieruchomość, odnośnie do wpisu wzmianki o służebności drogi koniecznej na podstawie powołanego postanowienia Sądu z dnia 30

marca 2010 r. Z tego wynika, że dnia 24 sierpnia 2011 r. oboje skarżący oraz obdarowany przez nich wnuk dowiedzieli się o orzeczeniu sądowym obciążającym darowaną nieruchomość służebnością gruntową. W zażaleniu skarżących nie został wskazany termin, w którym ich zdaniem dowiedzieli się oni o ustanowieniu na darowanym gruncie służebności gruntowej, nie można zatem odnieść się do innej daty poznania tego faktu przez skarżących, niż ustalona przez Sąd w zaskarżonym postanowieniu. Trafne jest zatem uznanie przez Sąd Okręgowy, że przekroczony został termin ustawowy do wniesienia skargi o wznowienie postępowania i art. 407 § 1 k.p.c. nie został naruszony przez zaskarżone postanowienie.

Nie jest również zasadne twierdzenie o naruszeniu przez to postanowienie art. 524 § 1 k.p.c. Mają rację skarżący, że w czasie trwania postępowania o ustanowienie służebności drogi koniecznej powinni być oni uznani za zainteresowanych w sprawie, skoro toczące się postępowanie o zasiedzenie przedmiotowej nieruchomości zakończyło się stwierdzeniem tego zasiedzenia w maju 2005 r. Jednak tamto postępowanie prawomocnie się zakończyło, a wznowienie postępowania dotyczy sprawy prawomocnie zakończonej, zatem ubiegać się o wznowienie tej sprawy może tylko podmiot, który na moment wznowienia wykaże, że będąc zainteresowany w sprawie nie był uczestnikiem zakończonego postępowania, a wydane postanowienie narusza jego prawa (art. 524 § 2 k.p.c.). Na podstawie art. 524 § 1 k.p.c. skarżący mogliby żądać wznowienia postępowania, gdyby po dowiedzeniu się od notariusza dnia 24 sierpnia 2011 r. o wzmiance na temat obciążenia darowanej nieruchomości służebnością drogową zainteresowali się tym ostrzeżeniem i wstrzymali się z przenoszeniem tego dnia własności działki na rzecz wnuka T. M. Zachowaliby wówczas tytuł do wznowienia postępowania i otworzyłby się termin do złożenia stosownej skargi. Jednakże po przeniesieniu własności nieruchomości na rzecz wnuka, to on, a nie darczyńcy jako poprzednicy prawni, ma tytuł do podejmowania działań prawnych, które wiążą się z jego własnością i jej obciążeniami.

Z takiej dość oczywistej i logicznej konstrukcji prawnej nie można czynić zarzutu wobec orzeczenia sądowego, przypisując mu w zażaleniu, jak i orzeczeniu Sądu pierwszej instancji zbyt rygorystycznego stosowania prawa. Nie tłumaczy to oczywiście, i tu mają rację skarżący, odczuwając pokrzywdzenie i podnosząc to w zażaleniu, że zarówno Sąd pierwszej instancji, jak i uczestnicząca w postępowaniu Gmina, choćby z racji jej publicznoprawnego charakteru jednostki samorządu terytorialnego, powinna zachować się lojalnie i powiadomić I. i C. M. o

toczącej się równolegle sprawie o ustanowienie służebności gruntowej, zwłaszcza wobec zakończenia się sprawy sądowej o zasiedzenie przez nich nieruchomości, dotąd uważanej za własność gminną. To jednak nie tworzy po stronie składających zażalenie prawa do wznowienia postępowania sądowego dotyczącego obciążenia służebnością drogi koniecznej nieruchomości, która nie jest już ich własnością. Podnoszona przez skarżących kwestia nie orzeczenia o wynagrodzeniu za ustanowienie służebności nie należy do istoty sprawy o obciążenie nieruchomości służebnością gruntową i nie może decydować o wznowieniu postępowania w sprawie o ustanowienie tego obciążenia. Zaskarżonym postanowieniem nie nastąpiło więc zarzucane w zażaleniu naruszenie art. 524 § 1 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. należało zażalenie oddalić.